

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2010. gada 2. decembrī*

Lieta C-464/09 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Tiesas Statūtu 56. pantam, ko 2009. gada 25. novembrī iesniedza

Holland Malt BV, Lishouta [*Lieshout*] (Nīderlande), ko pārstāv O. Brauvers [*O. Brouwer*], A. Stoffera [*A. Stoffer*] un P. Šepens [*P. Schepens*], *advocaten*,

apelācijas sūdzības iesniedzējs,

pārējie lietas dalībnieki —

Eiropas Komisija, ko pārstāv L. Flinns [*L. Flynn*] un A. Stobjecka-Kuika [*A. Stobiecka-Kuik*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē,

* Tiesvedības valoda — angļu.

Nīderlandes Karaliste, ko pārstāv K. Viselsa [*C. Wissels*], un I. de Frīss [*Y. de Vries*], pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē.

TIESA (ceturtnā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši K. Šimans [*K. Schiemann*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], K. Toadere [*C. Toader*] (referente) un A. Prehala [*A. Prechal*],

ģenerālvokāts J. Mazaks [*J. Mazák*],
sekretāre L. Hjulēta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 15. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklausišanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar savu apelācijas sūdzību *Holland Malt BV* (turpmāk tekstā — “*Holland Malt*”) lūdz atcelt Eiropas Kopienų Pirmās instances tiesas 2009. gada 9. septembra spriedumu lietā T-369/06 *Holland Malt*/Komisija (Krājums, II-3313. lpp.; turpmāk tekstā — “pārsūdzētais spriedums”), ar kuru tā noraidīja tā prasību atcelt Komisijas 2006. gada 26. septembra Lēmumu 2007/59/EK par Nīderlandes piešķirto valsts atbalstu uzņēmumam *Holland Malt BV* (OV 2007, L 32, 76. lpp.; turpmāk tekstā — “apstrīdētais lēmums”).

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Kopienas Pamatnostādņu valsts atbalsta sniegšanai lauksaimniecībā (OV 2000, C 28, 2. lpp.; turpmāk tekstā — “Pamatnostādnes”) 3.2. punktā, kas ietilpst “Vispārīgo principu” nodaļā, ir noteikts:

“Pat ja [EKL] 87., 88. un 89. pants ir pilnībā piemērojami nozarēm, uz kurām attiecas tirgus kopīgā organizācija, tie tomēr ir piemērojami, ņemot vērā noteikumus, kas ir paredzēti attiecīgajos tiesiskajos regulējumos. Citiem vārdiem sakot, ja dalībvalsts atsaucas uz [EKL] 87., 88. un 89. panta noteikumiem, tā nedrīkst nepiemērot noteikumus, kas reglamentē attiecīgā tirgus kopīgo organizāciju [...]. Tādējādi Komisija nekādā gadījumā nevar apstiprināt atbalstu, kas ir nesaderīgs ar noteikumiem, kuri reglamentē attiecīgā tirgus kopīgo organizāciju vai kas ir pretēji attiecīgā tirgus kopīgās organizācijas labai darbībai.”

- 3 Pamatnostādņu 4.2.5. punktā, kas iekļauts nodaļā par “Atbalstiem ieguldījumiem”, ir paredzēts:

“Neviens atbalsts nevar tikt piešķirts [ieguldījumiem, kas ir saistīti ar lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību], ja nav pietiekami pierādīts, ka attiecīgajām precēm ir iespējams atrast normālus noieta tirgus. Šā pierādījuma piemērotība ir pienācīgā līmenī jāizvērtē, ņemot vērā attiecīgās preces, ieguldījuma veidu, kā arī pastāvošo un plānoto jaudu. Šim nolūkam ir jāņem vērā jebkādi ierobežojumi ražošanas jomā vai jebkādi Kopienas atbalsta ierobežojumi, kas, iespējams, ir paredzēti tirgus

kopīgajā organizācijā. It īpaši neviens atbalsts nevar tikt piešķirts, pārkāpjot jebkādi aizliegumu vai ierobežojumu, kurš paredzēts tirgus kopīgajā organizācijā [..]

[..].”

- 4 Visbeidzot, tajā pašā Pamatnostādņu daļā iekļautajā 4.2.6. punktā ir noteikts:

“Atbalsti ieguldījumiem, kuru attaisnotās izmaksas pārsniedz EUR 25 miljonus vai kuru faktiskā atbalsta summa pārsniedz EUR 12 miljonus, īpaši jāpaziņo Komisijai saskaņā ar Līguma 88. panta 3. punktu.”

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums

- 5 *Holland Malt* ir alus darītavas *Bavaria NV*, kas ražo alu un bezalkoholiskos dzērienus, un *Agrifirm*, kooperatīva, kurā sadarbojas Vācijas un Ziemeļnīderlandes graudaugu ražotāji, konsorcijs. Tas saņēma patentu, kurš tam ļauj ražot un tirgot *HTST* (“High Temperature, Short Time”) iesalu.
- 6 Nīderlandes Karaliste apstiprināja reģionālu ieguldījumu programmu ar nosaukumu “Regionale investeringsprojecten 2000”. Ar 2000. gada 17. augusta lēmumu Komisija apstiprināja šo programmu un ar 2002. gada 18. februāra lēmumu apstiprināja arī tās grozījumus, ar kuriem tika paplašināta tās piemērošanas joma, to attiecinot uz

EK līguma I pielikumā minēto lauksaimniecības produktu pārstrādes un tirdzniecības nozarēm.

- 7 Šīs reģionālās ieguldījumu programmas ietvaros Nīderlandes Karaliste piešķīra *Holland Malt* atbalstu ieguldījumam EUR 7 425 000 apmērā. Šī subsīdija bija paredzēta iesala ražotnes celtniecībai Ēmshāvenā [*Eemshaven*] (Nīderlande). Tās izmaksa bija pakļauta nosacījumam, ka ieguldījums šajā projektā tiek veikts pirms 2005. gada 1. jūlija. Tomēr tās faktiskā pārskaitīšana tika apturēta līdz brīdim, kad Komisija to apstiprinās.
- 8 Ar 2004. gada 31. marta vēstuli Nīderlandes Karaliste paziņoja Komisijai par šo atbalsta pasākumu saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu un Pamatnostādņu 4.2.6. punktu. 2005. gada 5. maijā Komisija uzsāka procedūru atbilstoši EKL 88. panta 2. punktam. Tā kā minētās procedūras dēļ tika aizkavēta subsīdijas izmaksa, pārsniedzot Nīderlandes Karalistes valdības sākotnēji noteikto īstenošanas termiņu, apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdza šo termiņu pagarināt līdz dienai, kad Komisija pieņems lēmumu par minēto subsīdiju.
- 9 2006. gada 26. septembrī Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu, kurā tā secināja, ka minētais pasākums, kas attiecās uz ieguldījumu, lai uzlabotu *Holland Malt* produktu kvalitāti un palielinātu tā ražošanas jaudu, ir valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē. Pēc tam tā pārbaudīja, vai minētais pasākums tomēr var tikt atzīts par saderīgu ar kopējo tirgu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu.
- 10 Šajā kontekstā Komisija konstatēja, ka *HTST* iesalam vai augstākās kvalitātes iesalam nav no parastā iesala atsevišķa tirgus. Turklāt, ņemot vērā, ka pasaules un Kopienas iesala tirgū pastāv jaudas pārpalikums, tā norādīja, ka nav pierādīts, ka šim

produktam ir iespējams atrast normālus noieta tirgus Pamatnostādņu 4.2.5. punkta izpratnē. Tādējādi, lai arī apstrīdētā lēmuma pamatojuma 93. punktā Komisija atzina, ka atbalstam reģionālās attīstības ietvaros ir nozīme, šā paša lēmuma pamatojuma 94. punktā tā konstatēja, ka tas neatbilst būtiskam nosacījumam, kas ir paredzēts Pamatnostādnēs.

- 11 Pamatojoties uz šiem iemesliem, Komisija apstrīdētā lēmuma 1. pantā atzina, ka strīdīgais atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu. Saskaņā ar šā lēmuma 2. pantu Nīderlandes Karalistei ir jāatsauc valsts atbalsts, un saskaņā ar minētā lēmuma 3. pantu tai ir jāatgūst no atbalsta saņēmēja nelikumīgi piešķirtais atbalsts. Saskaņā ar šā paša lēmuma 4. pantu Nīderlandes Karalistei ir jāinformē Komisija par pasākumiem, kas veikti apstrīdētā lēmuma izpildei.

Process Pirmās instances tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 12 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas [tagad — Vispārējā tiesa] kancelejā iesniegts 2006. gada 7. decembrī, *Holland Malt* cēla prasību par apstrīdētā lēmuma atcelšanu.
- 13 Ar dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2007. gada 6. aprīlī, Nīderlandes Karaliste lūdza atļaut iestāties šajā procesā apelācijas sūdzības iesniedzēja atbalstam. Ar 2007. gada 12. jūnija rīkojumu Pirmās instances tiesas trešās palātas priekšsēdētājs tai atļāva iestāties lietā.

- 14 *Holland Malt* savas prasības pamatojumam izvirzīja četrus pamatus attiecīgi par EKL 87. panta 1. punkta un 3. punkta c) apakšpunkta pārkāpumu, labas pārvaldības principa un EKL 253. pantā paredzētā pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu.
- 15 Otrā pamata otrā daļa, kas attiecās uz EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta pārkāpumu, bija par to, ka neesot pienācīgi līdzsvarota atbalsta labvēlīgā ietekme un tā ietekme uz Kopienas iekšējās tirdzniecības apstākļiem.
- 16 Ar šo otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzējs būtībā pārmeta Komisijai, ka tā apstrīdētajā lēmumā ir balstījusies tikai uz Pamatnostādņu 4.2.5. punktu, nelīdzsvarojot attiecīgās subsīdijas labvēlīgo ietekmi, no vienas puses, un tā iespējamo negatīvo ietekmi uz Eiropas Kopienas iekšējās tirdzniecības apstākļiem, no otras puses, un tādējādi pārkāpjot EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu.
- 17 Apelācijas sūdzības iesniedzējs norādīja, ka tas, ka pamatnostādnes ir balstītas uz EKL 87. panta 3. punktu, noteikti nozīmē, ka Komisija nevar ierobežot savu rīcības brīvību, ņemot vērā tikai tajās paredzētos kritērijus. It īpaši tai esot jāinterpretē Pamatnostādņu 4.2.5. punkts, ņemot vērā Līgumā paredzēto vispārīgo kritēriju, lai par nesaderīgiem ar kopējo tirgu uzskatītu tikai tos atbalstus, kas ietekmē tirdzniecības apstākļus pretēji kopīgām interesēm.
- 18 *Holland Malt* uzskatīja, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija nav izvērtējusi, vai, ņemot vērā priekšrocības, ko būtu sniegusi attiecīgā subsīdija, tās ietekme patiesībā bija pretēja kopīgām interesēm EKL 87. panta 3. punkta izpratnē, bet tikai, pamatojoties uz to, ka attiecīgajam tirgum it kā neesot normālu noieta tirgu, izslēdza iespēju, ka šī subsīdija ir saderīga. Komisijai esot — tieši otrādi — bijis jāuzskata, pirmkārt, ka

attiecīgais ieguldījums būtiski labvēlīgi ietekmētu kopējās lauksaimniecības politikas mērķu īstenošanu un tostarp reģiona, uz kuru attiecas minētā subsīdija, lauku attīstības politikas īstenošanu, un, otrkārt, ka tieši pēc tās piešķiršanas apelācijas sūdzības iesniedzējs bija nolēmis segt savas ražotnes atvēršanas izmaksas Ēmshāvenā — zonā, kas bija ekonomiski jāattīsta, nevis ekonomiski izdevīgākā vietā, kas atrastos citā Nīderlandes reģionā.

- 19 Ar pārsūdzēto spriedumu Pirmās instances tiesa prasību noraidīja un piesprieda apelācijas sūdzības iesniedzējam segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus.
- 20 Attiecībā uz otrā pamata otro daļu Pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma 166.–180. punktā nosprieda, ka apstrīdētais lēmums tika pieņemts, piemērojot gan EKL 87. panta 1. un 3. punkta noteikumus, gan Pamatnostādņu noteikumus, tostarp to 4.2. nodaļu.
- 21 Tā atgādināja, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru: ja Komisija pieņem pamatnostādnes, tās tai ir saistošas un Savienības tiesai ir jāpārbauda, vai šī iestāde ir ievērojusi noteikumus, kurus tā ir izstrādājusi. Tā norādīja, ka šajā gadījumā no Pamatnostādņu 3.7. punkta izriet, ka visi attiecīgā atbalsta pozitīvie aspekti var tikt izvērtēti tikai kontekstā ar Pamatnostādņu kritēriju piemērošanu.
- 22 Šajā ziņā tā uzskatīja, ka saskaņā ar Pamatnostādņu 4.2.5. punktu pēc tam, kad Komisija bija konstatējusi, ka attiecīgais atbalsts ietilpst Pamatnostādņu piemērošanas jomā, tai vispirms bija jāpārbauda, vai tika pietiekami pierādīts, ka attiecīgajām precēm ir iespējams atrast normālus noieta tirgus. Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka, ja šajā gadījumā šis priekšnosacījums netika izpildīts, Komisija nevarēja apstiprināt

strīdīgo atbalstu, nepārkāpjot pašas Pamatnostādnes, un tādējādi šī atbalsta mērķu un pozitīvās ietekmes pārbaude bija lieka.

- 23 Turklāt tā nosprieda, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs nevar pamatoti apgalvot, ka Pamatnostādņu nepiemērošana un EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta tieša piemērošana nozīmētu, ka tiktu ņemti vērā strīdīgā atbalsta mērķi un labvēlīgā ietekme, lai konstatētu tā saderību ar kopējo tirgu. Šajā ziņā tā atgādināja, ka saskaņā ar 1987. gada 24. februāra spriedumu lietā 310/85 *Deufil*/Komisija (*Recueil*, 901. lpp., 18. punkts) EKL 87. panta 3. punkts piešķir Komisijai rīcības brīvību, kuras īstenošana nozīmē, ka tiek izdarīts ekonomiskais un sociālais vērtējums Kopienas kontekstā, un ka, uzskatot, ka atbalsta piešķiršana ieguldījumam, kas palielinātu ražošanas jaudu nozarē, kurā jau tā ir liels jaudas pārpalikums, ir pretrunā kopīgām interesēm un ka šāds atbalsts nevar veicināt attiecīgā reģiona ekonomisko attīstību, tā nav pārsniegusi savas rīcības brīvības robežas.
- 24 Pirmās instances tiesa piebilda, ka šo secinājumu neliek apšaubīt apelācijas sūdzības iesniedzēja arguments, ka strīdīgais atbalsts ir tikai kompensējis ekonomiski nelabvēlīgos nosacījumus, kas izriet no tā izvēles atvērt ražotni ekonomiski mazāk attīstītā zonā.

Lietas dalībnieku prasījumi Tiesai

- 25 *Holland Malt* prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt pārsūdzētā sprieduma 168.–180. punktu;

- nosūtīt lietu Vispārējai tiesai atkārtotai izskatīšanai vai atcelt apstrīdēto lēmumu, un

- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

²⁶ Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

- noraidīt apelācijas sūdzību un

- piespriest *Holland Malt* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

²⁷ Nīderlandes Karaliste — tāpat kā apelācijas sūdzības iesniedzējs — lūdz atcelt pārsūdzēto spriedumu un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

²⁸ Savas apelācijas sūdzības pamatojumam *Holland Malt* izvirza divus pamatus par Pirmās instances tiesas veikto pirmās instances prasības pieteikuma otrā pamata otrās daļas vērtējumu.

- 29 Pirmais pamats attiecas uz pieļautu kļūdu tiesību piemērošanā, kā arī uz pretrunīgu un nepietiekamu pamatojumu attiecībā gan uz EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta, gan Pamatnostādņu interpretāciju un piemērošanu. Otrais pamats attiecas uz to, ka tiesvedība bijusi prettiesiska, jo prasītāja izvirzītie argumenti esot tikuši kļūdaini izprasti un neprecīzi izklāstīti.

Par pirmo pamatu, kas attiecas uz pieļautu kļūdu tiesību piemērošanā, kā arī uz pretrunīgu un nepietiekamu pamatojumu attiecībā gan uz EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta, gan Pamatnostādņu interpretāciju un piemērošanu

Lietas dalībnieku argumenti

- 30 Sava pirmā pamata pamatojumam *Holland Malt* izvirza trīs daļas, kas attiecīgi ir par kļūdas tiesību piemērošanā pieļaušanu, interpretējot un piemērojot EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, kļūdas tiesību piemērošanā pieļaušanu, interpretējot un piemērojot Pamatnostādnes, kā arī pretrunīgu un nepietiekamu pamatojumu attiecībā uz šo noteikumu interpretāciju un piemērošanu.

— Par pirmā pamata pirmo daļu

- 31 Apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka, no iepriekš minētā sprieduma lietā *Deufil* Komisija secinādama, ka Komisijai, izvērtējot, vai atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu, ja šīs subsīdijas dēļ tiek palielināta ražošanas jauda tirgus nozarē, kurā jau pastāv pārpalikums, nebija jāņem vērā subsīdijas labvēlīgā ietekme, Pirmās instances tiesa

esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot un piemērojot EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

- 32 Šajā ziņā tas norāda, ka šajā lietā runa ir par pasākumu, kas atšķiras no tā, par kuru runa bija lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums *Deufil*/Komisija. Proti, tajā piešķirtā subsīdija neesot bijusi vispārīgās interesēs, bet apstrīdētajā lēmumā Komisija esot atzinusi *Holland Malt* projekta nozīmīgumu reģiona attīstībai. Turklāt lietā, kurā tika pasludināts šis spriedums, nozarē esot bijis liels jaudas pārpalikums un ražošanas jaudas izmantošanas likme esot bijusi 72% un 64%, bet šajā gadījumā ražošanas jaudas izmantošanas likme pārsniedzot 90%.
- 33 Nīderlandes Karaliste piekrīt apelācijas sūdzības iesniedzēja viedoklim, ka Pirmās instances tiesa ir kļūdaini uzskatījusi, ka Komisija, neņemdamā vērā attiecīgā atbalsta labvēlīgo ietekmi, nav pārkāpusi EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Tā piekrīt arī kritikai par Pirmās instances tiesas sniegto iepriekš minētā sprieduma lietā *Deufil*/Komisija interpretāciju. Šī dalībvalsts uzskata, ka Komisijai, sastopoties ar grūtībām minētās tiesību normas pareizas piemērošanas un tās pilnas iedarbības nodrošināšanā, bija jālīdzsvaro attiecīgā atbalsta labvēlīgā un nelabvēlīgā ietekme, nevis vienkārši jākonstatē, ka nav pierādījumu normālu iesala tirgu pastāvēšanai.
- 34 Komisija atbild, ka jebkuras atbalstu jomā piemērojamo noteikumu analīzes atskaites punkts ir tas, ka EKL 87. panta 3. punktā ir paredzēti izņēmumi no vispārējā aizlieguma noteikuma, kas paredzēts EKL 87. panta 1. punktā, un šie izņēmumi ir jāinterpretē šauri. Tomēr Pamatnostādnēs ir noteiktas tikai absolūti minimālās normas, kas ir jāievēro, lai atbalsts lauksaimniecības nozarē tiktu uzskatīts par saderīgu ar kopējo tirgu. Komisija turklāt norāda, ka, ņemot vērā tās lielo rīcības brīvību, izvērtējot valsts

atbalstu saskaņā ar EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, tai ir pilnvaras ierobežot šo brīvību, pieņemot pamatnostādnes par kārtību, kādā tā plāno piemērot šo tiesību normu nozarei vai konkrētam atbalsta veidam, ciktāl šīs pamatnostādnes neatkāpjas no Līguma noteikumiem. Līdz ar to, pēc Komisijas domām, tiklīdz tā ir pieņēmusi šādas pamatnostādnes attiecībā uz nozari vai atbalsta veidu, tā vairs nevar no tām atkāpties. Tas tā esot tādēļ, ka, tās pieņemot, tā ierobežo pašas rīcības brīvību, ko līdz ar to veido tikai vērtējums par pamatnostādnēs noteiktajiem kritērijiem.

35 Šajā gadījumā Komisija uzskata, ka tai bija jāpiemēro Pamatnostādņu 4.2.5. punkts, jo [augstas kvalitātes] iesala normālu noieta tirgu pastāvēšana netika pietiekami pierādīta.

36 Attiecībā uz argumentu par to, ka iepriekš minētais spriedums lietā *Deufil*/Komisija tika nepareizi interpretēts, Komisija uzsver, ka šajā spriedumā atbalsta pasākuma saderība tika izvērtēta, tieši pamatojoties uz EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu, jo apstrīdētā lēmuma pieņemšanas laikā nebija neviena cita tiesību akta, kas būtu piemērojams precei, kurai ir paredzēts atbalsts. Turklāt attiecībā uz faktu atšķirībām, uz kurām atsaucās apelācijas sūdzības iesniedzējs, salīdzinājumā ar lietu, kurā tika pasludināts minētais spriedums, Komisija apgalvo, ka tām nav nozīmes, jo šajā gadījumā Pamatnostādnēs ir minēta nevis vajadzība pierādīt, ka nozarē pastāv liels pārpalikums, bet tikai vajadzība pierādīt, ka pastāv normāli noieta tirgi.

— Par pirmā pamata otro daļu

37 *Holland Malt* uzskata, ka Pirmās instances tiesa nav pareizi interpretējusi Pamatnostādnes, jo tā ieviesa priekšnosacījumu Komisijas vērtējumam par atbalsta saderību

ar kopējo tirgu. Proti, Pirmās instances tiesa esot uzskatījusi, ka atbalsts, kas ietilpst Pamatnostādņu piemērošanas jomā, nevar tikt apstiprināts, pamatojoties uz kritēriju, ka tā nelabvēlīgā ietekme ir jālīdzsvaro ar tā labvēlīgo ietekmi, kas ir paredzēts EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā, ja nav izpildīts to 4.2.5. punktā paredzētais nosacījums. Turpretī EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā neesot ietverts nosacījums, ka, lai Komisija varētu ņemt vērā atbalsta pozitīvo ietekmi, ir jābūt pieejamiem normāliem noieta tirgiem.

38 Nīderlandes Karaliste piekrīt apelācijas sūdzības iesniedzēja viedoklim. Tā apgalvo, ka, pat ja Pirmās instances tiesa ir nospriedusi, ka Pamatnostādnes nav izprotamas, ņemot vērā to tekstu vien, bet ka tās ir interpretējamas, ņemot vērā EKL 87. pantu un tajā norādīto mērķi, patiesībā tā šīs pamatnostādnes analizēja, atsaucoties tikai uz to tekstu. Pirmās instances tiesas sniegtās Pamatnostādņu interpretācijas dēļ EKL 87. pantā paredzētais vērtējums esot ticis attiecināts tikai uz jautājumu par to, vai pastāv normāli noieta tirgi. Tik ierobežota interpretācija, kas ir balstīta tikai uz Pamatnostādņu literāro interpretāciju, esot kļūdaina un kaitējot EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta pareizai piemērošanai un pilnīgai darbībai.

39 Komisija uzskata, ka Pirmās instances tiesas secinājumos nav pieļauta kļūda tiesību piemērošanā. Proti, EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētā līdzsvarošana esot iekļauta Pamatnostādnēs, un tādēļ, ja attiecīgajam atbalstam ir piemērojami Pamatnostādņu noteikumi, neesot jāņem vērā citi kritēriji. Komisija nevarot ņemt vērā citus mērķus, nevis Pamatnostādnēs paredzētos, ja tie pārsniedz mērķus, kurus šī iestāde tajās bija noteikusi. Šajā gadījumā Pamatnostādņu 4.2.5. punktā esot nepārprotami noteikts, ka neviens atbalsts nevar tikt piešķirts ieguldījumiem, kas ir saistīti ar lauksaimniecības produktu pārstrādi, ja nav pietiekami pierādīts, ka attiecīgajām

precēm ir iespējams atrast normālus noieta tirgus. Līdz ar to, pēc Komisijas domām, ja šis nosacījums nav izpildīts, nav iespējams līdzsvarot attiecīgā atbalsta iespējamo labvēlīgo ietekmi un tās ietekmi uz tirdzniecības apstākļiem.

— Par pirmā pamata trešo daļu

- ⁴⁰ Pēc apelācijas sūdzības iesniedzēja domām, pārsūdzētā sprieduma pamatojums attiecībā uz Pamatnostādņu interpretāciju ir pretrunīgs un nepietiekams. Proti, minētā sprieduma 132. un 133. punktā Pirmās instances tiesa esot apgalvojusi, ka Pamatnostādnes nav jāsaprot, ņemot vērā tikai to tekstu, un nevar tikt interpretētas, sašaurinot EKL 87. un 88. panta piemērošanas jomu, vai pretrunā šajos pantos minētajiem mērķiem. Turpretī pārsūdzētā sprieduma 170.–172. punktā Pirmās instances tiesa esot apgalvojusi, ka Komisijai ir jāņem vērā Pamatnostādņu 4.2.5. punktā noteiktie kritēriji, to interpretācijā neņemot vērā EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu un tātad neizvērtējot, vai — pretēji kopīgām interesēm — tirdzniecības apstākļi tika mainīti attiecīgā atbalsta dēļ.
- ⁴¹ Nīderlandes Karaliste piekrīt apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskatam un apgalvo, ka pārsūdzētais spriedums nav pietiekami pamatots attiecībā uz Pamatnostādņu interpretāciju un piemērošanu.
- ⁴² Komisija uzskata, ka pārsūdzētā sprieduma pamatojums nekādi nav nepietiekams, nedz arī pretrunīgs. Tā it īpaši atsaucas uz to, ka pārsūdzētā sprieduma 132. punktā Pirmās instances tiesa ir pamatoti atgādinājusi, ka Pamatnostādnes ir vienmēr jāinterpretē, ņemot vērā neizkropļotas konkurences kopējā tirgū mērķi, un minētā

sprieduma 173.–177. punktā ir skaidri izskaidrojusi, kādēļ EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta tieša piemērošana nenozīmē, ka tiek ņemti vērā apelācijas sūdzības iesniedzēja prasītā atbalsta mērķi un labvēlīgā ietekme. Šajā ziņā pārsūdzētā sprieduma 176. punktā tā esot norādījusi, ka Pamatnostādņu 4.2.5. punktā noteiktais kritērijs atspoguļo no EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta izrietošo nosacījumu, ka neviens atbalsts, kas pretēji kopīgām interesēm nelabvēlīgi iespaido tirdzniecības apstākļus, nevar būt saderīgs ar kopējo tirgu.

Tiesas vērtējums

⁴³ Trīs pirmā pamata daļas attiecas uz Pamatnostādņu piemērošanas jomu un interpretāciju un ir saistītas ar Pirmās instances tiesas vērtējumu par prasības pieteikuma pirmajā instancē otrā pamata otro daļu. Līdz ar to tās ir izskatāmas kopā.

⁴⁴ Šajā ziņā ir jāatgādina, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija, piemērojot Pamatnostādņu 4.2.5. punktu, uzskatīja, ka *Holland Malt* paredzētais atbalsts nebija saderīgs ar kopējo tirgu, jo attiecīgajam tirgum bija raksturīgs normālu noieta tirgu trūkums. Pārsūdzētajā spriedumā Pirmās instances tiesa nosprieda, pirmkārt, ka, tā kā Pamatnostādņu 4.2.5. punktā paredzētais nosacījums netika izpildīts, Komisija nevarēja apstiprināt strīdīgo atbalstu. Otrkārt, atsaucoties uz iepriekš minēto spriedumu lietā *Deufil*/Komisija, tā norādīja, ka Pamatnostādņu nepiemērošana un vienīgi EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta piemērošana attiecīgajā gadījumā — pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvotajam — nenozīmētu, ka Komisijai ir pienākums ņemt vērā attiecīgā atbalsta labvēlīgo ietekmi uz attiecīgo reģionu.

- 45 Šajos abos apsvērumos nav pieļauta neviena kļūda tiesību piemērošanā.
- 46 Proti, kā izriet no pastāvīgās judikatūras, piemērojot EKL 87. panta 3. punktu, Komisijai ir plaša rīcības brīvība un tās īstenošana ir saistīta ar komplicēta ekonomiskas un sociālas dabas vērtējuma veikšanu Kopienas kontekstā (skat. 2008. gada 11. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-75/05 P un C-80/05 P Vācija u.c./*Kronofrance*, Krājums, I-6619. lpp., 59. punkts un tajā minētā judikatūra). Pieņemdamā šādas uzvedības normas un, tās publicējot, paziņodama, ka turpmāk šīs normas tiks piemērotas gadījumiem, uz kuriem tās attiecas, Komisija pati ierobežo minētās rīcības brīvības izmantošanas iespējas un nevar atkāpties no šīm normām, ja tā nevēlas, lai attiecīgā gadījumā to sodītu par tādu vispārējo tiesību principu kā vienlīdzīgas attieksmes principa vai tiesiskās palāvības aizsardzības principa pārkāpumu (skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās Vācija u.c./*Kronofrance*, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 47 Līdz ar to saskaņā ar šo judikatūru īpašajā valsts atbalsta jomā Komisijai ir saistoši tās pieņemtie pamatprincipi un paziņojumi tiktāl, ciktāl tie atbilst Līguma noteikumiem (skat. 2000. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-288/96 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-8237. lpp., 62. punkts, un iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās Vācija u.c./*Kronofrance*, 61. punkts).
- 48 Šajā ziņā ir jānorāda, ka no iepriekš minētā sprieduma lietā *Deufil*/Komisija izriet, ka EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka principā, ja atbalsts tiek piešķirts tirgū, kuram raksturīgs jaudas pārpalikums, tas var pasliktināt tirdzniecības apstākļus pretēji kopīgām interesēm.

- 49 Vēl apstākļi, ka atbalstam ir arī labvēlīga ietekme uz reģionu vai attiecīgo saimniecības nozari, noteikti nenozīmē, ka šis atbalsts būtu uzskatāms par saderīgu ar kopējo tirgu. Proti, no EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta izriet, ka, ja atbalsta pasākums pasliktina tirdzniecības apstākļus pretēji kopīgām interesēm, to nevar atzīt par saderīgu ar kopējo tirgu neatkarīgi no tā iespējamās labvēlīgās ietekmes. Tomēr, izvērtējot ietekmi uz tirdzniecību, Komisijai ir jāņem vērā visas attiecīgā pasākuma un tirgus īpašības (skat. 1970. gada 25. jūnija spriedumu lietā 47/69 Francija/Komisija, *Recueil*, 487. lpp., 7.–9. punkts).
- 50 Nekas neliek uzskatīt, ka šī primāro tiesību interpretācija neattiecas arī uz atbalstiem lauksaimniecības nozarē. Proti, no EKL 36. panta pirmās daļas, kurā ir atzīts lauksaimniecības politikas pārākums Līguma mērķu konkurences jomā vidū, izriet, ka Līguma noteikumu iespējamā piemērošana šajā jomā ir pakļauta nosacījumam, ka ir jāņem vērā EKL 33. pantā noteiktie mērķi, proti, kopējās lauksaimniecības politikas mērķi (skat. 1996. gada 15. oktobra spriedumu lietā C-311/94 *IJssel-Vliet*, *Recueil*, I-5023. lpp., 31. punkts).
- 51 Līdz ar to, izvērtējot šajā nozarē piešķirtā valsts atbalsta atbilstību, Komisijai ir jāņem vērā šīs politikas prasības, kas atbilst kopējā tirgus politikas prasībām kopumā (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *IJssel-Vliet*, 33. punkts). Viena no šīm prasībām ir ražošanas pārbaude. Tā tostarp Kapienas finanšu atbalsta jomā Padomes 1999. gada 17. maija Regulas (EK) Nr. 1257/1999 par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) atbalstu lauku attīstībai un dažu regulu grozīšanu un atcelšanu (OV L 160, 80. lpp.) 6. pantā ir aizliegts piešķirt atbalstu investīcijām, kuru mērķis ir palielināt tādas produkcijas apmēru, kurai nevar atrast normālu noieta tirgu.

52 Šajā gadījumā Pamatnostādņu 4.2.5. punktā Komisija noteica, ka tā uzskata par nesaderīgu ar kopējo tirgu tādu atbalstu, kas ir saistīts ar lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību un kas ir piešķirts, nepastāvot normāliem noieta tirgiem. No šā punkta izriet, ka, pēc Komisijas domām, šāds pasākums ir uzskatāms par pretēju kopīgām interesēm, ņemot vērā tās nozares īpašības, kuru tas ietekmē. Turklāt šajā pašā 4.2.5. punktā šī iestāde ir paredzējusi, ka, izvērtējot šādus atbalsta pasākumus, tai ir jāņem vērā attiecīgā produkta piedāvājuma līmenis tirgū un arī visi ierobežojumi ražošanas jomā vai jebkāds cits Kopienas atbalsta, kas, iespējams, ir paredzēts tirgus kopīgā organizācijā, ierobežojums. Tādējādi tai ir jāveic detalizēta tirgus analīze.

53 Šādi uzvedības noteikumi atbilst primāro tiesību normām un tostarp EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktam, kas tiek piemērots, ievērojot kopējās lauksaimniecības politikas mērķus. Proti, atbalsts, kas piešķirts tirgū, kuram raksturīgs jaudas pārpalikums, patiešām var pasliktināt tirdzniecības apstākļus pretēji kopīgām interesēm. Tādējādi Komisija var par nesaderīgu ar kopējo tirgu uzskatīt pasākumu, kas ir paredzēts reģiona attīstībai vai darbībai, ja tas ir veikts tādā nozarē kā lauksaimniecības produktu pārstrāde, kurā jebkāds ražošanas palielinājums bez normālu noieta tirgu pastāvēšanas var pasliktināt Kopienas iekšējo tirdzniecību pretēji kopīgām interesēm, neatkarīgi no labvēlīgās ietekmes uz attiecīgās darbības reģionu.

54 Līdz ar to Pirmās instances tiesa ir pamatoti nospriedusi, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija ir pareizi piemērojusi gan Pamatnostādņu 4.2.5. punktu, gan EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Proti, tā kā, pamatojoties uz ļoti detalizētu iesala tirgus analīzi, Komisija konstatēja normālu noieta tirgu neesamību tajā, tai attiecīgais pasākums bija jāuzskata par nesaderīgu ar kopējo tirgu.

- 55 Turklāt tādām faktiskā rakstura atšķirībām starp attiecīgajiem atbalstiem lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums *Deufil*/Komisija, un atbalstiem šajā lietā, uz kurām atsaucas apelācijas sūdzības iesniedzējs, nav nozīmes, interpretējot noteikumus par atbalstu atbilstības nosacījumiem, kuri ir paredzēti EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā.
- 56 It īpaši *Holland Malt* minētais apstākļi, ka iesala tirgū nepastāv tik liels pārpalikums kā pārpalikums lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums *Deufil*/Komisija, nenozīmē, ka Komisijai nebija jāpiemēro Pamatnostādņu 4.2.5. punkts. Proti, no šī punkta izriet, ka attiecībā uz lauksaimniecības produktu pārstrādes nozari atbalsta pasākums, kas ietver pat nelielu ražošanas palielinājumu, saskaņā ar šīs saimniecības nozares īpašībām un lauksaimniecības politikas ierobežojumiem tiek uzskatīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu. Līdz ar to pārsūdzētais spriedums nav balstīts uz piemērojamo noteikumu, kurus ir interpretējusi Tiesa iepriekš minētajā spriedumā lietā *Deufil*/Komisija, kļūdainu vērtējumu.
- 57 Visbeidzot, attiecībā uz apgalvoto pretrunu pārsūdzētā sprieduma pamatojumā, kas minēta apelācijas sūdzības pirmā pamata trešajā daļā, ir jānorāda, ka, pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvotajam, Pirmās instances tiesa pēc tam, kad pārsūdzētā sprieduma 170.–172. punktā tā atsaucās uz Komisijas pienākumu ievērot Pamatnostādņu noteikumus, izvērtēja apstrīdēto lēmumu, ņemot vērā primāro tiesību normas.
- 58 Proti, tā konstatēja, ka apstrīdētais lēmums, kas pieņemts, pamatojoties uz Pamatnostādņu 4.2.5. punktu, nebija pretrunā atbilstošajiem Līguma noteikumiem. Līdz ar to Pirmās instances tiesa, nepieļaujot pretrunu pamatojumā, nosprieda, ka šajā lēmumā, kas atbilst Pamatnostādņiem, netika izdarīta atkāpe no Līguma tiesību normu labas piemērošanas.

- 59 Tā kā pārsūdzētā sprieduma pamatojums nav pretrunīgs, arī pirmā pamata trešā daļa nav pamatota.
- 60 No iepriekš minētā izriet, ka pirmais pamats, ko apelācijas sūdzības iesniedzējs izvirzījis savas apelācijas sūdzības atbalstam, ir jānoraida kopumā.

Par otro pamatu, kas attiecas uz tiesvedības prettiesiskumu tādēļ, ka argumenti, ko bija izvirzījis prasītājs, tika kļūdaini izprasti un neprecīzi izklāstīti

Lietas dalībnieku argumenti

- 61 Apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 168. punktā Pirmās instances tiesa ir nepareizi norādījusi, ka prasītājs savos apsvērumos par pieteikumu par iestāšanos lietā ir skaidri paziņojis, ka neapstrīd nedz Pamatnostādņu saistošo spēku, nedz to saderību ar Līguma noteikumiem. Tieši otrādi, šajā procesuālajā rakstā tas esot apgalvojis, ka Pamatnostādnes neatbilst EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta prasībām, ja tās tiek interpretētas tādējādi, ka Komisijai nav pienākuma līdzsvarot atbalsta ietekmi. Šajā ziņā tas esot apgalvojis, ka, “stingri un tieši piemērojot savu Pamatnostādņu noteikumus, Komisija ir skaidri pārsniegusi savas rīcības brīvības robežas, kas tai piešķirtas EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunktā, ņemot vērā Kopienas tiesu judikatūrā sniegto interpretāciju”.

- 62 Apelācijas sūdzības iesniedzējs no minētā secina, ka šāda tiesvedības prettiesiskuma dēļ tika aizskartas tā intereses, jo Pirmās instances tiesai esot bijis jāizvērtē tā argumenti, lai nonāktu pie secinājuma, ka Komisijai EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkts bija jāpiemēro tieši.
- 63 Komisija vispirms norāda, ka otrais pamats, pat ja tas būtu pamatots, nevar ietekmēt Pirmās instances tiesas argumentāciju vai tās formulētos secinājumus. Proti, Pirmās instances tiesa esot izvērtējusi jautājumu par to, vai EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkta tiesas piemērošanas dēļ Komisijai būtu pienākums veikt analīzi, kas atšķirtos no tās, kura veikta apstrīdētajā lēmumā, pamatojoties uz Pamatnostādņu 4.2.5. punktu.
- 64 Pēc būtības Komisija piebilst, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs bija skaidri paziņojis — kā tas izriet no pārsūdzētā sprieduma —, ka tas neapstrīd, ka, pieņemdamā savas Pamatnostādnes, Komisija ierobežoja savu rīcības brīvību.

Tiesas vērtējums

- 65 Šajā ziņā ir jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma 168. punktā Pirmās instances tiesa patiešām konstatēja, ka prasītājs savos apsvērumos par pieteikumu par iestāšanos lietā ir skaidri paziņojis, ka neapstrīd nedz Pamatnostādņu saistošo spēku, nedz to saderību ar EK līguma noteikumiem.
- 66 Tomēr pārsūdzētā sprieduma 169.–177. punktā Pirmās instances tiesa izvērtēja, vai apstrīdētais lēmums atbilst Pamatnostādņem un vai ar to nav pārkāpts EKL 87. panta 3. punkta c) apakšpunkts. Citiem vārdiem sakot, tā pārbaudīja, vai apstrīdētais lēmums, kurā tika izslēgta *Holland Malt* piešķirtā atbalsta saderība ar kopēju tirgu,

tikai pamatojoties uz attiecīgā tirgus īpašībām, bija pretrunā gan Pamatnostādnēm, gan šai Līguma tiesību normai.

- 67 Apelācijas sūdzības iesniedzējs tātad nevar pamatoti apgalvot, ka Pirmās instances tiesa nav atbildējusi uz tā argumentu, saskaņā ar kuru Komisija, pamatojamās uz savām Pamatnostādnēm, nav pareizi piemērojusi minēto Līguma tiesību normu.
- 68 Līdz ar to otrais pamats nav pamatots un ir jānoraida.
- 69 No iepriekš minētā izriet, ka neviens no pamatiem, ko apelācijas sūdzības iesniedzējs izvirzījis savas apelācijas sūdzības pamatojumam, nevar tikt apstiprināts, un līdz ar to apelācijas sūdzība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 70 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz tā paša Reglamenta 118. pantu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriezt *Holland Malt* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tam spriedums ir nelabvēlīgs, tad *Holland Malt* ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) **apelācijas sūdzību noraidīt;**

- 2) ***Holland Malt BV* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]